

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Ευαγγελιστριάς 2,
Ταχ. Κώδ.: 10563, Αθήνα
Πληροφορίες Π. Τσίπα
Τηλέφωνο:
Fax: 213 136 1239
e-mail.: koinovouleftikos@immigration.gov.gr

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2020
Αριθ. Πρωτ.: 311/2020

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Καταθέσεως
Εγγράφων

Κοινοποίηση:

1. Βουλευτή κα Φ. Μπακαδήμα
Βουλή των Ελλήνων
2. Υπουργείο Εσωτερικών

Θέμα: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 6999/1-6-2020 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσε η Βουλευτής κα Φ. Μπακαδήμα, με θέμα «Έξωση 11.000 προσφύγων από δομές φιλοξενίας», σας γνωρίζω τα εξής:

Καταρχήν θα πρέπει να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο των διατάξεων του ν. 4636/2019 (Α'169) παρέχεται ένα ευρύ πλαίσιο δικαιωμάτων στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, υπό τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται να ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα και να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ενηλίκων για την απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση, την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την πρακτική εξάσκηση σε χώρους εργασίας.

Οι ίδιοι όροι εφαρμόζονται και όσον αφορά στην αμοιβή και την πρόσβαση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Επίσης, προβλέπεται η υποχρεωτική ένταξη των ανήλικων στις μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, η πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, ενώ σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και ιδίως τις εγκύους, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή τους ανηλίκους που υπήρξαν θύματα οποιασδήποτε μορφής κακομεταχείρισης, παρέχεται επαρκής ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της θεραπείας για νοητική και ψυχική αναπηρία, όπου απαιτείται. Προβλέπεται τέλος, δικαίωμα πρόσβασης σε κατάλυμα με τους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα.

Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω δικαιωμάτων που πλαισιώνουν τη διαμονή των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και στο πλαίσιο της ανάγκης για αποτελεσματική διαχείριση της μεταναστευτικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα, η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε στη διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής σε μορφή χρηματικού ποσού και σε είδος (άρ. 114 παρ. 1 του ν.4636/2019, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει). Έτσι, οι ως άνω δικαιούχοι που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας, συμπεριλαμβανομένων ξενοδοχείων και διαμερισμάτων, υποχρεούνται να αποχωρήσουν από αυτές, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την επίδοση σε αυτούς της απόφασης αναγνώρισης. Ειδικά για τους ασυνόδευτους ανήλικους, η ανωτέρω προθεσμία εκκινεί από την ενηλικίωσή τους. Επίσης, προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται ειδικές κατηγορίες δικαιούχων για τις οποίες παρατείνεται η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής ή η προθεσμία αποχώρησης, όπως ιδίως για όσους πάσχουν από σοβαρή ασθένεια."

Με την ανωτέρω διάταξη προβλέπεται υποχρέωση αποχώρησης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, προκειμένου να αποσυμφορηθούν οι δομές φιλοξενίας και να διακοπεί ταυτόχρονα η παροχή των υλικών συνθηκών υποδοχής.

Έτσι, σε εφαρμογή των ανωτέρω και σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.1 και 2 της με αριθμ. οικ. 13348/02.04.2020 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Μετανάστευσης και Ασύλου(Β'1199) «Όροι παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής από το πρόγραμμα 'ESTIA II' για τη στέγαση αιτούντων διεθνή προστασία»: «Οι παροχές του προγράμματος τερματίζονται αυτοδίκαια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 114 του ν. 4636/2019, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει: (α) από την έκδοση της απόφασης αναγνώρισης παροχής καθεστώτος διεθνούς ή επικουρικής προστασίας ή (β) από την έκδοση τελεσίδικης απορριπτικής απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Οι ωφελούμενοι υποχρεούνται να αποχωρήσουν από τις θέσεις στέγασης εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την επίδοση σε αυτούς των παραπάνω αποφάσεων.2. Για την προστασία της οικογενειακής ενότητας, οι προθεσμίες της παραγράφου 1 εκκινούν από την έκδοση απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας για όλα τα μέλη της οικογένειας».

Για δικαιούχους διεθνούς προστασίας με υψηλή ευαλωτότητα (αντιμετώπιση πολύ σοβαρών λόγων υγείας, προχωρημένη ή επαπειλούμενη εγκυμοσύνη και λοχεία), καθώς και για τη διευκόλυνση συνέχισης σπουδών και την προστασία εύάλωτων δικαιούχων διεθνούς προστασίας που κατά την ενηλικίωσή τους διαμένουν σε κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων ή σε θέσεις προσωρινής φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, έχει ληφθεί μέριμνα, με το άρ. 6 παρ.1-3 της ως άνω απόφασης, σύμφωνα με την οποία «...1. Οι παροχές υπό το πρόγραμμα παρατείνονται για διάστημα δύο (2) μηνών από την επίδοση της απόφασης αναγνώρισης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, κατά το άρθρο 82 ν. 4636/2019, σε οικογένειες, μέλος των οποίων αντιμετωπίζει πολύ σοβαρούς λόγους υγείας, οι οποίοι καθιστούν απολύτως αναγκαία τη μη αλλαγή περιβάλλοντος λόγω κινδύνου ζωής.2. Για τις ωφελούμενες σε προχωρημένη ή επαπειλούμενη εγκυμοσύνη και σε κατάσταση λοχείας, και για τα μέλη της οικογένειάς τους, οι παροχές του προγράμματος τερματίζονται κατά τη συμπλήρωση δύο (2) μηνών από τον τοκετό.3. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας που κατά την ενηλικίωσή τους: α) διαμένουν σε κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων ή β) διαμένουν σε θέσεις προσωρινής φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, και συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι ευαλωτότητας ή συνέχισης παρακολούθησης σπουδών σε δημόσιες και ιδιωτικές δομές δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας ή επαγγελματικής, τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, στις οποίες έχουν εγγραφεί, δύναται να παραπέμπονται σε θέση στέγασης του προγράμματος για διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία τοποθέτησής τους”.

Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα ESTIA παρέχει στέγαση και συνοδευτικές αυτής υπηρεσίες καθώς και οικονομική ενίσχυση μέσω προπληρωμένων καρτών σε αιτούντες διεθνή προστασία, ενδυναμώνοντάς τους, προάγοντας την αξιοπρεπή τους διαβίωση και προετοιμάζοντάς τους ώστε, σε περίπτωση αναγνώρισής τους, ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, να γίνουν αυτάρκεις και να συνεισφέρουν στην κοινωνία υποδοχής τους.

Για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών λόγω της εμφάνισης της επιδημίας του κορωνοϊού, δυνάμει του άρθρου 7 της ανωτέρω ΚΥΑ, η διαμονή σε θέσεις στέγασης των ωφελούμενων του προγράμματος ESTIA II, των οποίων οι παροχές θα τερματίζονταν λόγω του άρθρου 5 της ΚΥΑ, παρατάθηκε ως τις 31.05.2020.

Αναφορικά με το Πρόγραμμα **HELIOS** (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection), για το οποίο ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης λαμβάνει απευθείας χρηματοδότηση από την Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG HOME) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχει σχεδιαστεί ως μια ολοκληρωμένη ολιστική παρέμβαση για όλους τους ενήλικες δικαιούχους διεθνούς προστασίας και τα μέλη της οικογένειάς τους, οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί από 1/1/2018 και διαμένουν στα στεγαστικά σχήματα του συστήματος υποδοχής (πρόγραμμα ESTIA, πρόγραμμα FILOXENIA, Ανοιχτές Δομές Φιλοξενίας. Κ.Υ.Τ, κ.τ.λ.).

Σκοπός του Προγράμματος είναι η ένταξη στην ελληνική κοινωνία δια της προώθησης της αυτόνομης διαβίωσης των ωφελουμένων, η οποία θα υλοποιείται μέσω τεσσάρων (4) αξόνων: α) της υποστήριξης της στέγασης, β) των μαθημάτων ένταξης (ελληνική γλώσσα, κοινωνικές δεξιότητες κ.α),

γ) της προώθησης στην αγορά εργασίας, μέσω συνεδρίων εργασιακής συμβουλευτικής και δ) της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και της προώθησης της κοινωνικής συνοχής.

Η υλοποίησή του έχει ξεκινήσει από την 1η Ιουλίου 2019 και αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 30 Νοεμβρίου του 2020.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του HELIOS δρομολογείται η στρατηγική εξόδου από τις Δομές Φιλοξενίας και τα ΚΥΤ, πολιτών τρίτων χωρών που έχουν λάβει Διεθνή Προστασία. Οι αποφάσεις εξόδου είναι εξατομικευμένες και λαμβάνουν υπόψη τυχόν ευαλωτότητες που προκύπτουν και δικαιολογούν εξαιρέσεις αναφορικά με την έξοδο από τις Δομές.

Επιπρόσθετα, υπάρχει συστηματική ενημέρωση των φιλοξενούμενων στις Δομές/ΚΥΤ για το συγκεκριμένο πρόγραμμα, οι οποίες υλοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση: (α) Ενημερωτική Συνεδρία (Information Session) μέσω των οποίων οι δυνητικοί ωφελούμενοι/ες του προγράμματος λαμβάνουν γενικές πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα και, εφόσον το επιθυμούν, εγγράφονται σε αυτό. Η εγγραφή αφορά στα ενήλικα μέλη κάθε οικογένειας/νοικοκυριού μέσω της υπογραφής σχετικής Δήλωσης Συμμετοχής και (β) Ενημερωτική Συνεδρία αναφορικά με την αναζήτηση κατοικίας (Accommodation Workshop) στο πλαίσιο της οποίας οι συμμετέχοντες λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την αναζήτηση και την ενοικίαση κατοικίας στην Ελλάδα, καθώς και των απαραίτητων προαπαιτούμενων εγγράφων και διαδικασιών για τη σύναψη μίσθωσης κατοικίας στο όνομά τους (π.χ. την έκδοση ΑΦΜ, τραπεζικού λογαριασμού, κ.τ.λ.).

Περιλαμβάνει επίσης ενημέρωση για τα προσφερόμενα διαμερίσματα (ηλεκτρονική πλατφόρμα με προσφερόμενα προς ενοικίαση διαμερίσματα), διευκόλυνση μέσω προοπτικής συγκατοίκησης-εξεύρεση κατάλληλων συγκατοίκων, μεταφορά των ατομικών υπάρχοντων, διευκόλυνση για διαμονή στον ίδιο Δήμο(εξυπηρετεί οικογένειες με παιδιά που θα παραμείνουν στο ίδιο σχολείο, επωφελούμενους που έχουν δικτυωθεί στην τοπική κοινωνία κλπ), υπηρεσίες διερμηνείας, ιδιαίτερες προβλέψεις αναφορικά με ευάλωτες ομάδες πληθυσμού που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι θέσεις στέγασης που αποδεσμεύονται λόγω της αποχώρησης δικαιούχων διεθνούς προστασίας αξιοποιούνται για τη στέγαση αιτούντων διεθνή προστασία, έτσι ώστε να αποσυμφορηθούν τα πληθυσμιακά κορεσμένα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) των νησιών και εκπληρωθούν οι στόχοι του προγράμματος ΕΣΤΙΑ, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να καλύψει τις ανάγκες των αιτούντων διεθνή προστασία και να βελτιώσει το εθνικό σύστημα υποδοχής. Όλοι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καλούνται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, να αποχωρήσουν από τις θέσεις στέγασης του συστήματος υποδοχής είναι επιλέξιμοι στο πρόγραμμα HELIOS.

Προχωρούμε στην αναδιάρθρωση του ΕΣΤΙΑ με τελικό στόχο την αύξηση των θέσεων φιλοξενίας, ενώ συγχρόνως, περιορίζουμε σημαντικά, το κόστος φιλοξενίας ανά διαθέσιμη θέση και ανά ημέρα. Ενδεικτικά, στην Αττική, όπου φιλοξενούνται, σήμερα 10 χιλιάδες δικαιούχοι, θα υπάρξει μείωση της τάξης τουλάχιστον του 6% για τους διαμένοντες σε διαμερίσματα και 9% για τους διαμένοντες σε κτίρια. Αυτό συνεπάγεται την εξοικονόμηση ετησίως τουλάχιστον 1.5 εκ € μόνο για την Αττική.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο
4. Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας & Κοινοβουλευτικού Ελέγχου